

תשפ"ג

ואתחנן

על פי פנימיות התורה מפי ר' יעקב יוסף כהן

אנו נמצאים במעבר קשה בין היציאה משבת חזון שבו עברנו את פרשת דברים שמבחינתו היא פרשה של קדם חורבן ומצד שני גדולי עולם נפטרו בחודש הזה, אהרון הכהן, הרמ"ע מפאנו, רבי שמשון מאוסטרופולי, האר"י הקדוש. מצד אחד ימים קשים ומצד שני גדולי עולם בחרו להיפטר בימים האלה בבחינת כפרת הצדיקים על העולם. מפרשת ואתחנן עוברים לז' דנחמתא, שבע פרשיות בהן למעשה אנחנו מקבלים נחמה. יש פה מעבר בין חורבן בית המקדש, לבין נחמה.

השיעור שלנו מתחיל בספר שמות בדו שיח בין משה רבינו ע"ה לבין הקדוש ברוך הוא. משה נכנס לעימות עם פרעה מלך מצרים. "וַאֲנִי יָדַעְתִּי כִּי לֹא יִתֶּן אֶתְכֶם מִלֶּךְ מִצְרַיִם לְהֵלֶךְ וְלֹא בִּידֵי זִוְזָקָה" (שמות פרק ג' פס' י"ט) כלומר, הקבה יודע שמלך מצרים הולך לעשות בעיות.

ונשאלת השאלה – האם יש למלך מצרים בחירה?

לא, הוא יודע מה הולך לקרות עם מלך מצרים אז אין לו בחירה.

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּלִלְכֻתְךָ לָשׁוּב מִצְרַיִם רְאֵה כָּל הַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שִׁמֹּתִי בְיָדְךָ וַעֲשִׂיתָם לִפְנֵי פַרְעֹה וְאֲנִי אֶזְזָק אֶת לְבֹו וְלֹא יִשְׁלַח אֶת הָעָם" (שמות פרק יד פס' כ"א) העניין במקום זה עמוק יותר, זה לא כמו לפני כן שכתוב "וידעת", פה כתוב "ואני אחזק את לבו".

מה ההבדל בין הפסוק הראשון לשני?

לפי הפסוק הראשון הקב"ה מתאר את הטבע של פרעה, ובפסוק השני הוא ואמר שהוא יחזק את ליבו. אם הטבע שלו זה לא לשלח, אז בשביל מה הקב"ה מחזק את ליבו? עכשיו מבינים שזה לא רק מה שהוא, אלא גם אין לו אפילו בחירה במשהו אחר.

"וַאֲנִי אֶקְשֶׁה אֶת לֵב פַּרְעֹה וְהִרְבֵּיתִי אֶת אֲתֹנִי וְאֶת מוֹפְתֵי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (וארא פרק ז' פס' ג')

פה כתוב "אקשה" את ליבו, מה ההבדל בין לחזק ובין להקשות?

אדם עם לב קשה - מהצד השלילי

אדם עם לב חזק - מהצד החיובי.

כלומר, לחזק את ליבו הכוונה שה' הולך לעודד אותו שלא יוציא אתכם, לתת לו סיבות והוכחות שהוא בדרך הנכונה.

אתה מנסה להיות במקום הנכון, ומי שנמצא מולך פתאום מתחזק עוד יותר, מראה לך שהקב"ה בצד שלך, כמו שאומר ירמיהו: "מִדּוּעַ דָּרַךְ רָשָׁעִים צִלְחָה" (ירמיהו, יב, א)? למה הם מצליחים? ריבונו של עולם, מה בסה"כ רציתי, רציתי לעשות טוב בעולם הזה, איך זה קורה שבשם התורה הקדושה אני מקבל כאלה סטירות לחי?

זה נקרא "ואני אחזק את לבו" - הוא, יהיה לו את כל הלגיטימציה להכנס בכם.

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כְּבֹד לֵב פִּרְעֹה מֵאֵן לְשַׁלּוֹחַ הָעָם.. וַיַּחֲזֹק לֵב פִּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' (שמות, ז', יד)

משה ואהרן באים אל פרעה, משליכים את המטה והפך להיות תנין, כך גם קורה בצד של פרעה ומטה אהרן בלע את מטותיהם.

היה צריך לכתוב "ויקשה את לב פרעה" אבל הוא למעשה פרעה קיבל חיזוק "ויחזק לב פרעה".

המטה של אהרן בלע את כל המטות שלהם, למה מזה פרעה קיבל חיזוק?

כי הוא מבין שהמשחק התחיל. לא מעניין אותו שהמטה של אהרן בלע את שאר המטות, מבחינתו עיקר הנס שהמטה הופך לתנין. פרעה מראה לעצמו שיש לו בדיוק את אותו הכוח, גם אנחנו הוצאנו מהמטה תנין, ומזה הוא מקבל חיזוק.

אבל מה הכוונה ל"כבד לב פרעה"?

רש"י לוקח אותנו לאונקלוס וכותב "כבד לב פרעה" - "יְקִיר לְבָא דְפִרְעָה", ולא "אֲתִיקָר" מפני שהוא שם דבר – כלומר, זה לא שהלב שלו הפך להיות כבד, אלא זה תיאור מצב - הלב שלו כבד.

הלב של פרעה יקר, למדנו במסכת מגילה "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" - יקר זה בחינת תפילין של ראש.

"יקר" זוהי מילה בארמית למילה כבוד, ואנו לומדים ממסכת מגילה טז עמ' ב': "אורה" - תורה, "שמחה" - יום טוב, "ששון" - ברית, "יקר" - תפילין של ראש ו"כבוד" מלשון כבידה שזה מרכז כל

אור ה' אלי דרך תפילין של ראש.

אבל מה הקשר בין "יקר" ל"כבד לב"?

יש לנו את משה שעומד מול פרעה.

פרעה

כבד לב = 58 = חן \ נח

נגה = 58

משה

כבד פה = 111 = אלף

אלילים = 111 (ע"פ בעל מגלה עמוקות)

כלומר, מה שעומד מול "אלף" הוא "אלילים", ומול "חן/נח" עומד "נגה".

לגבי "אלילים" ניתן להבין למה זה מול אלף, כי אלף זה אלופו של עולם, אחד, ומי שנותן כוח למשהו שהוא לא האחד – זה המושג "אלילים".

למה נח זה המושג "כבד לב"? הקב"ה בא אל נח ואומר לו שהוא הולך להחריב את כל העולם כולו, נח בונה את התיבה 120 שנה בלב כבד, הוא יודע שאף אחד לא הולך להישאר, והוא בונה את התיבה. הוא מתעורר אחרי שהכל נגמר לעולם חרב. והמילה הראשונה שהוא מוציא מהפה שלו היא "ארור". ולכן הוא לוקח ללב.

אבל מה העניין של נגה? קליפת נוגה. זה המקום שאנחנו שקועים בו עמוק מאוד. חוטפים סתירות, זעזועים, הסרט לא הולך כמו שצריך, אנחנו נמצאים לבד ולא יודעים מה רוצים מאיתנו... למרות שאנחנו רוצים בטוב, להיות בקדושה ובטהרה, לכל אחד יש קושי בתוך הלב שמתבטא בפחדים, השפלה, תקיעות וכו'. כי הרע מעורבב עם טוב עד הסוף שזה קליפת נוגה.

הקב"ה אומר שאני צריך להבין, שזה נקרא לב כבד של פרעה, אני, הלב הכבד שלי. בשניה אני יכול להתבלבל ולהיות פרעה כי בשניה הלב שלי יכול להיות כבד.

אז רגע מה אני צריך לעשות? הכל מעורבב בתוכי!

"לִי יֵאָרִי וְאֵנִי עֲשִׂיתִנִּי" (יחזקאל, כט, ג) – כך אומר פרעה, ומהו היאור? ע"פ פירוש רש"י בפרשת בראשית פישון הוא הנילוס. ולנילוס קורא פרעה יאור. י-אור כי הפישון הוא הנהר הראשון.

ארבעת הנהרות הם כנגד ארבע אותיות הוי"ה:

י - פישון (יאור) - כנגד החוכמה

ה - גיחון – כנגד בינה

ו - חידקל – כנגד זעיר אנפין

ה - פרת – כנגד מלכות

נק' למחשבה .. אני מכיר את עצמי במצב שאני משה ותוך שניה אני הופך להיות פרעה?

אז יש בחירה או אין בחירה להיות משה או פרעה? לפי הפסוקים בספר שמות מבינים שאין בחירה כי "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה כל עוד לא מכריזים עליו מלמעלה" (מסכת חולין ז"ע"ב). ומצד שני - שמונה פרקים לרמב"ם שאומר לאדם כי יש בחירה מוחלטת, יש דין ויש דיין ואתה צריך לבחור בטוב ולא ברע וכו'..

אני נמצא בבעיה אדירה.

כשהקב"ה בא ואומר למשה רבינו ע"ה "כבד לב פרעה" - כמו שלמדנו פרש"י - שם מצב, פרעה מחליט לבדו בבחירה מוחלטת שלו את המחשבה, כוונה ומעשה.

אבל אנחנו רואים שבאותה מילה יש לנו גם "כבד" וגם "יקיר". יש לנו פה עניין של דבר והיפוכו, במקום שאין לי בחירה פתאום יש לי בחירה.

הסיפור הוא כזה - אני אכנס לתוך סיפור שבתוכו יקרה X דברים כי אנחנו רוצים ש X הדברים האלו יקרו. רגע, אני רציתי להיפגע? כן, אני רציתי את השקרים? כן וכו'.. אני ובורא עולם רצינו והחלטנו את זה, לפני שנכנסו לחדר כושר הזה שנקרא עולם.

פתאום אנחנו פה - מצב של שכחה. לפני החדר כושר היה בחירה, בחרתי את הסיפור שלי. בתוך ההסתרה אני לא זוכר מה תכננו.

כשתכננו הייתה לי בחירה לתכנן? כן.

יש לי עכשיו בחירה בתוך מה שקורה כאן? כן. כי אני בהסתרה.

אבל למעשה הסיפור כתוב מראש!

הסרט שאתה נמצא בו הולך כביכול לא בסדר, ואתה תחטוף סטירת לחי. אבל אם מגלגלים את הסרט אחורה, נצא מהעולם הזה אל התכנון - רואים שבנינו את הסיפור.

שזה בדיוק "אחזק את לב פרעה" - הקב"ה מראה למשה את התכנון, כשאתה נמצא בתוך הסרט אל תתבלבל, אתה צריך לבחור בדבר הנכון כשאתה יודע שמלכתחילה זה מה שתוכנן!

מציאות הבחירה קיימת בעת ובעונה אחת כשאין לי בכלל בחירה וזהו חיבור עץ חיים לעץ הדעת. ולכן מצד אחד "הכל צפוי" ומצד שני "הרשות נתונה".

אם אתה מערבב אותם ביחד ואתה מוציא את הפרגוד שמסתיר - אתה בסתירה מוחלטת! אבל אם אתה שם את הפרגוד ומבין את הלפני ואחרי אתה יכול בשקט להבין שיש בחירה.

כל מה שקורה עם משה רבינו לפני שהוא נכנס למצרים זה מה שקורה לנו לפני שנכנסו לעולם הזה. ואז הכל מסתדר ואנחנו מבינים שהמציאות שלנו כאן זה להיות "כבד פה" בבחינת או "אלף" או "אלילים" ו"כבד לב" בבחינת או "נח" או "נגה". המעבר הוא מבהיל בין חסד לדין.

שם חסד של הקב"ה -

י ה ו - ה

שם הוי"ה הוא שם של חסד ורחמים. האם נוכל למצוא בתוך שם הוי"ה גם מציאות של גבורות ודינים?

כן, במצב של אחוריים

(המושג אחוריים הוא כתיבת המילה אות אחר אות שאוספת את האות שהייתה לפניה)

ניסן	יהו-ה	י יה יהו יהו-ה	72	חסד
אייר	יהה-ו	י יה יהה יההו	71	
סיון	יוה-ה	י יו יוה יוהה	73	חכמה
תמוז	הוהי	ה הו הוה הוהי	58	
אב	הויה	ה הו הוי הויה	63	בינה
אלול	ההוי	ה הה ההו ההוי	57	
תשרי	והיה	ו וה והי והיה	64	דין
חשון	וההי	ו וה והה וההי	59	
כסלו	ויהה	ו וי ויה ויהה	69	
טבת	היהו	ה הי היה היהו	66	
שבט	היוה	ה הי היו היוה	67	
אדר	ההיו	ה הה ההי ההיו	61	

סיכום כל המספרים: 780 =

780 זהו גם 12 פעמים שם אדנ"ות שהוא בגימטריה 65. כלומר, שם אדנ"ות יוצא מאחוריים דשם הוי"ה. אנו מגלים שמשם הוי"ה יוצא גם כוח החסד והרחמים וגם כוח הגבורות והדין. אחדות מוחלטת!

אני חשבתי כל הזמן שיש משה בצד אחד ופרעה בצד שני, משה טוב פרעה רע. זה נכון, אבל כאן אני רואה שלמעשה פרעה נמצא אצל משה. וזה שם הסיפור – ואת זה אתה צריך לזכור. כשתיכנס לעולם אתה תראה טוב ואתה רע ואתה תחשוב שזה שניים. ומה אתה צריך להבין? שזה אחד!

ואיך נזכור את זה? להגיד "שמע ישראל ה' אלוהינו, ה' אחד!"

ומה המילה שאני מיד אומר אח"כ? **ואהבת** – אהבה גימטריה אחד.

ואם לא? במקום אהבה, אתה תגיע לשנאה, לפירוד.

דבר זה מביא אותנו לימים האלה במעגל השנה.

$$775 = 5 + 780 = 5!$$

כלומר, תשעה באב (=780), כמו שלמדנו אחוריים של שם הוי"ה (=780), הוא מציאות של דין אבל זה יכול להביא לכלי אדיר, זה הכוח של האפר שבעזרתו אתה יכול להתחבר לאור. אבל בגלל החושך של העולם הזה, אתה מפריד בין האור לחושך, ואתה עושה פירוד במקום לעשות חיבור אז אתה נמצא במקום נוראי שזה תשעה באב.

מי הפריד? פרעה. כמו שבעת המלכים שאמרו "אנא אמלוך".

לדוגמה אנו רואים כיצד במציאות ההיסטורית של עם ישראל כיצד כוח החסדים הפך להיות כוח של דין: הכהנים, מתתיהו וחמשת בניו שזה כח אדיר של חסד! שכמובן באים מבית לוי כדי להראות לנו שזה תמיד ביחד.

אז לוי הוא צד הגבורות והכהן הוא בצד של החסדים - איך זה מתחבר?

שם ע"ב - יוד הי ויו הי אם ניקח רק את האותיות הפנימיות - יו י יו י = 46 = לוי.

זו האחדות, זו אהבה, זה האחד!

חשמונאים התגברו על היוונים היו צריכים לפנות את המקום לשבט יהודה, למלוכה. אחרי 77 שנה התפוררו, הכהנים היו צריכים למסור את המלוכה ליהודה. ובסוף הם נכחדים, ואחריהם עולה האימפריה הרומית כדי להחריב את בית המקדש.

שנאת חנם = אני לא קולט שאני יוצא מהויה! ואני לא מבין שאם אני נמצא במציאות של דין זה בכלל מאחוריים של שם הויה. אני כל הזמן עובד מצד לצד, כי זה הכל אחד!

אחד זה הסוד של הניצחון.

לכן בפרשת ואתחנן שהיא פרשת נחמו, תמיד נקרא בסוף פרשת ואתחנן "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" ומיד עובדים למילה "ואהבת".

משה נכנס למצרים עם הכוח של "ואהבת את הוי"ה אלהיך" = 419. הכוח נמצא בידיו, אבל הוא צריך לזכור שהכוח הזה יכול להפוך ל- "ויהי לנחש" = 490. אם אתה נמצא במקום של ואהבת את ה' אלוהיך אתה לא תגיע למציאות של נחש אלא למציאות של אהבה!

אומר הקומרנא הקדוש: **"שורש האהבה היא האחדות והדבקות בקונו"**. הוא מלמד אותנו מה זאת אהבה. אם אתה לא באחדות ודבקות עם הבורא אתה לא יכול לתת אהבה לאף אחד, וכשאתה

נמצא באחדות ודבקות עם הבורא אתה יכול להשפיע אור ושפע לכל הנבראים מאור אין סוף. לכן אומר הקומרנא שהשם "אהבה" הוא השם המפורש.

ועכשיו אנחנו הולכים לדבר על נשיקות.

ע"פ "פרי עץ חיים" - "ייחוד נשיקין", זוהי נשיקה של אהבה. מהי נשיקה? נשיקה פה אל פה.

נשיקה זה ייחוד הו"ה = אה"ה. (חיבור אותיות יחד)

נשיקה מצד הזכר : יא הו וי הו - אי הו יו הו = 559

נשיקה מצד הנקבה : יא הו וי הו - אי הו יו הו = 559

1118 = "שמע ישראל הויה אלוקינו הויה אחד"

לכן המילה שבאה אח"כ זה "ואהבת".

כשבן מלך ובת מלך מתנשקים הם בייחוד "שמע ישראל".

זה הסוד של כשהכהן היה מדליק את הנרות בבית המקדש אור האהבה היה מאיר על הנרות.

כשאנחנו קוראים את הקורבנות "וּבַהֲעֹלֹת אֹהֶרֶן אֶת הַנֵּרוֹת בֵּין הָעֶרְבָיִם יִקְטִירָנָה"

(שמות, ל, ח).

ערביים = בין ה"ערב רב" שזה הדעת לבין "הערב הקטן" שזה היסוד (ע"פ האר"י הקדוש על

הפסוק "וּשְׁחֲטוּ אֹתוֹ כָּל קָהָל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֶרְבָיִם" – בעניין קורבן פסח)

כלומר, הוא מכניס את האור של האחדות בין הדעת לבין היסוד כי אם לא יכניס את האור יהיה

פירוד!

"ובהעלות אהרון את הנרות בין הערביים יקטירנה" = ראשי תיבות אהבה.

אור האהבה היה מאיר על הנרות וגורם אהבה בין הדוד ובין הרעיה וברגע שיש את נקודת האהבה

אין "אנא אמלוך", לכן מהי מציאת חן?

אמרנו ש"לב כבד" זה 58 שזה חן, אבל כשאתה רואה שאותה אחת מוצאת חן בעיניך מעניין אותך

רק דבר אחד - מה אני יכול להעניק לה? איך אני יכול לעשות לה טוב? לכן זה נקרא מציאת החן.

כמו שלמדנו מול נח/חן עומדת נגה, כלומר איפה אני עומד? כמה יכולים לפגוע בי? מה הולך

להיות כאן? אז נגה או חן?

בגלל שנאת חנם נחרב בית המקדש, שנאת = פעור = פרעה = 356.

התחלנו את השיעור בפסוק "כבד לב פרעה מאן לשלח העם" - ברגע שאתה לא נמצא במקום

שאתה מבין שאתה צריך לעשות טוב למי שמולך, תשחרר אותו אל תאכל אותו.

כרגע אנו נמצאים במציאות קשה במדינת ישראל בעניין הרפורמה המשפטית, הפגנות של אנשי השמאל נגד אנשי הימין. אותם המפגינים בטוחים במאה אחוז שהולך להחרב עולמם, מישהו מבין את הכאב שלהם? אז איפה האהבה?! מה בגלל שיטה יוונית אני אגיד לך מה לעשות כי יש לי יותר כח?! היוונים חוגגים כי בזכות השיטה שלהם אני רומס את אח שלי. זאת שנאת חנם. באיזה מקום מותר לך למחוק יהודי אחר? בגלל שיש לנו דעה שונה? בגלל שיטה יוונית? הם מכניסים בנו שנאת חנם! אם יש לי כח אני שולט ואם לא אני נשלט. השיטה הזאת יוצרת פירוד ונותנת לגיטימציה לדרוס את השני.

למה? כי כבד לב פרעה מאן לשלח העם.

"כבד לב פרעה" = 413 + כולל = 414 כנגד "ואהבת" = 414

באר מים חיים פרשת תצוה: "כי אחר קיום האדם מצוות עשה של קריאת שמע, שהוא עניין מסירת נפשו אל ה' אל אמת באהבה וחמדה ותשוקה נפלאה.. והוא חושק ורוצה מאוד לכלות נפשו לאלוקים לקבוצ ולצאת מהגוף העכור הזה ולהידבק במקור החיים עם האורות אלוקינו יתברך.. ולמול האור הזה האדיר שמושפע עלייך, ודאי משפיע עלייך הקדוש ברוך הוא ומאוויר כנגדו מהאור העליון כדי שיוכל האדם הזה לשאת בנפשו אור של אהבה, ואז האורות הללו האור העולה מאדם למעלה ויורד מאלוקותו יתברך היורד לאדם למטה מתייחדים בייחוד גמור ואמיתי ונעשים אחד. ואחד הוא מספר אהבה כנודע. כי כל בחינת אהבה רומז על התקשרות בין שני דברים בדיבוק אמיתי לאחד, חושבן אהבה. ועל כן שני האורות נרמזים במילה אחת "ואהבת", כי אור + אור = 414, להורות על זה ששני האורות מתייחדים לאחד מבחינת האהבה האמיתית"

ברוך הוי"ה לעולם אמן ואמן!